

EURÓPAI
BIZOTTSÁG

Brüsszel, 2022.3.1.
C(2022) 1161 final

ANNEX

MELLÉKLET

a következőhöz:

A BIZOTTSÁG KÖZLEMÉNYE

**az Európai Unió működéséről szóló szerződés 101. cikke (3) bekezdésének a kutatás-
fejlesztési megállapodások egyes csoportjaira történő alkalmazásáról szóló bizottsági
rendelettervezet tartalmának elfogadása**

MELLÉKLET

A BIZOTTSÁG (EU) .../... RENDELETE

(XXX)

**az Európai Unió működéséről szóló szerződés 101. cikke (3) bekezdésének a kutatás-
fejlesztési megállapodások egyes csoportjaira történő alkalmazásáról**

TERVEZET

AZ EURÓPAI BIZOTTSÁG,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre (EUMSZ),

tekintettel a Szerződés 85. cikke (3) bekezdésének a megállapodások, döntések és összehangolt magatartások csoportjaira történő alkalmazásáról szóló, 1971. december 20-i 2821/71/EGK tanácsi rendeletre¹,

e rendelet tervezetének közzétételét követően,

a versenykorlátozó magatartásokkal és erőfölénnyel foglalkozó tanácsadó bizottsággal folytatott konzultációt követően,

mivel:

- (1) A 2821/71/EGK rendelet felhatalmazza a Bizottságot, hogy rendelet útján alkalmazza az Európai Unió működéséről szóló szerződés 101. cikke (3) bekezdését (*) a Szerződés 101. cikke (1) bekezdésének alkalmazási körébe tartozó olyan megállapodások, döntések és összehangolt magatartások egyes csoportjaira, amelyek tárgya i. termékek, technológiák vagy eljárások – az ipari alkalmazhatóság szintjéig terjedő – kutatása-fejlesztése, valamint ii. az ebből származó eredmények hasznosítása, ideértve a szellemi tulajdon-jogokra vonatkozó rendelkezéseket is.
- (2) A Szerződés 179. cikkének (2) bekezdése felszólítja az Uniót, hogy ösztönözze a vállalkozásokat – köztük a kis- és középvállalkozásokat – magas szintű kutatási és technológiafejlesztési tevékenységeik terén, és támogassa az együttműködésüket célzó erőfeszítéseiket.
- (3) Az Európai Unió működéséről szóló szerződés 101. cikke (3) bekezdésének a kutatás-fejlesztési megállapodások egyes csoportjaira történő alkalmazásáról szóló, 2010. december 14-i 1217/2010/EU bizottsági rendelet² meghatározza a kutatás-fejlesztési megállapodások azon csoportjait, amelyekre a Bizottság úgy tekintett, hogy azok általánosságban eleget tesznek a Szerződés 101. cikke (3) bekezdésében megállapított feltételeknek. Tekintettel e 2022. december 31-én hatályát veszítő rendelet alkalmazásának összességében kedvező tapasztalataira, és figyelembe véve a

¹ HL L 285., 1971.12.29., 46. o.

(*) 2009. december 1-jén az EK-Szerződés 81. cikke (korábban az EGK-Szerződés 85. cikke) helyébe a Szerződés 101. cikke lépett. E rendelkezések lényegében azonosak. E rendelet alkalmazásában az EGK-Szerződés 85. cikkére vagy az EK-Szerződés 81. cikkére történő hivatkozásokat adott esetben a Szerződés 101. cikkére történő hivatkozásként kell érteni.

² HL L 335., 2010.12.18., 36. o.

felülvizsgálati eljárás eredményeit, helyénvaló egy újabb csoportmentességi rendelet elfogadása.

- (4) E rendelet célja a kutatás-fejlesztés elősegítése és egyúttal a verseny hatékony védelme. E rendeletnek teljesítenie kell azt a követelményt is, miszerint megfelelő jogbiztonságot kell nyújtania a vállalkozások számára. E célok megvalósítása során a lehető legnagyobb mértékben szem előtt kell tartani a hatósági felügyelet és a jogszabályi keretek egyszerűsítésének szükségességét.
- (5) A Szerződés 101. cikke (3) bekezdésének alkalmazása szempontjából a piaci erő bizonyos szintje alatt általában feltételezhető, hogy a kutatás-fejlesztési megállapodások kedvező hatásai ellensúlyozzák a versenyre gyakorolt esetleges kedvezőtlen hatásait.
- (6) A Szerződés 101. cikke (3) bekezdésének rendelet általi alkalmazásához nem szükséges meghatározni azokat a megállapodásokat, amelyek a Szerződés 101. cikke (1) bekezdésének hatálya alá tartozhatnak. A Szerződés 101. cikke (1) bekezdésének hatálya alá tartozó megállapodások egyedi értékelésénél több tényezőt is figyelembe kell venni, így különösen az érintett piac szerkezetét.
- (7) A közös kutatásokról, illetve a kutatási eredményeknek az ipari alkalmazás szakaszáig terjedő, de az ipari alkalmazást magában nem foglaló közös fejlesztéséről szóló megállapodások általában nem tartoznak a Szerződés 101. cikke (1) bekezdésének hatálya alá. Bizonyos körülmények között azonban, mint például akkor, ha a felek vállalják, hogy nem végeznek ugyanazon területen más kutatás-fejlesztést, és ily módon lemondanak arról a lehetőségről, hogy más felekkel szemben versenyelőnyhöz jussanak, az ilyen megállapodások a Szerződés 101. cikke (1) bekezdésének hatálya alá tartozhatnak, és ezért azokat e rendelet hatálya alá kell vonni.
- (8) Az e rendelettel létrehozott mentesség kedvezményét azokra a megállapodásokra kell korlátozni, amelyekről megfelelő bizonyossággal feltételezhető, hogy megfelelnek a Szerződés 101. cikkének (3) bekezdésében meghatározott feltételeknek.
- (9) A kutatás-fejlesztés volumenének és eredményességének növelésétől általában az várható, hogy a fogyasztók javát szolgálja i. az új, illetve jobb termékek, technológiák vagy eljárások bevezetése, ii. e termékek, technológiák vagy szolgáltatások gyorsabb piacra vitele, valamint iii. az új, illetve jobb technológiáknak vagy eljárásoknak köszönhetően megvalósított árcsökkentés révén.
- (10) A közös vagy fizetett kutatás-fejlesztés, valamint az eredmények hasznosítása terén folytatott együttműködés nagy valószínűséggel elősegíti a technikai és gazdasági haladást, amennyiben a felek egymást kiegészítő készségekkel, eszközökkel vagy tevékenységekkel vesznek részt az együttműködésben.
- (11) Az eredmények közös hasznosítása különböző formákat ölthet, mint például az előállítás, a termékek forgalmazása vagy a technológiák alkalmazása, a szellemi tulajdon-jogok átengedése vagy licenciába adása, vagy az ilyen előállításhoz vagy alkalmazáshoz szükséges know-how közlése, ami jelentős mértékben hozzájárul a műszaki vagy gazdasági fejlődéshez.
- (12) Az e rendelettel létrehozott mentesség indokoltságának igazolására a közös hasznosításnak azon termékekre, technológiákra vagy eljárásokra kell vonatkoznia, amelyek tekintetében a kutatás-fejlesztési eredmények felhasználása nélkülözhetetlen.
- (13) Ezenfelül a kutatás-fejlesztési megállapodásban valamennyi félnek meg kell állapodnia arról, hogy teljes mértékben hozzáférnek valamennyien a közös kutatás-

fejlesztés végeredményeihez, beleértve az esetleges szellemi tulajdon-jogokat és know-how-t, és hogy azokat i. további kutatás-fejlesztés vagy ii. hasznosítás céljából a végeredmények megszületését követően késedelem nélkül felhasználhatják. Az eredményekhez való hozzáférés az eredmények további kutatás-fejlesztési célú hasznosítása tekintetében általában nem korlátozható. Ha azonban a felek e rendeletnek megfelelően korlátozzák a hasznosításhoz fűződő jogait és különösen akkor, ha a hasznosítás vonatkozásában szakosodnak, az eredményekhez hasznosítás céljából történő hozzáférés ennek megfelelően korlátozható. Továbbá, ha olyan i. tudományos testületek, kutatóintézetek vagy ii. vállalkozások vesznek részt a kutatás-fejlesztésben, amelyek kereskedelmi szolgáltatásként végeznek kutatás-fejlesztést többnyire anélkül, hogy részt vennének az eredmények hasznosításában, akkor ezek vállalhatják azt, hogy a kutatás-fejlesztés eredményeit kizárólag további kutatás céljára használják fel.

- (14) Lehetőségeik és üzleti igényeik függvényében a felek eltérő mértékben járulhatnak hozzá a kutatás-fejlesztési együttműködéshez. Ezért a felek hozzájárulásának értékét vagy jellegét érintő különbségek tükrözése és kiegyenlítése érdekében az e rendelet által biztosított kedvezmény körébe tartozó kutatás-fejlesztési megállapodások rendelkezhetnek arról, hogy az egyik fél ellentételezést nyújt egy másiknak az eredményekhez további kutatás vagy hasznosítás céljából való hozzáférés biztosításáért. Ez az ellentételezés azonban nem lehet olyan magas, hogy ténylegesen megakadályozza a hozzáférést.
- (15) Amennyiben a kutatás-fejlesztési megállapodás semmilyen formában nem helyezi kilátásba az eredmények közös hasznosítását, a feleknek a kutatás-fejlesztési megállapodásban meg kell állapodniuk arról, hogy a már meglévő saját know-how-jukat egymás számára mindaddig hozzáférhetővé teszik, amíg e know-how elengedhetetlenül szükséges ahhoz, hogy a többi fél az eredményeket hasznosíthassa. Az ellentételezés (azaz a licenccím összege) nem lehet olyan magas, hogy az ténylegesen megakadályozza a többi felet a know-how felhasználásában.
- (16) Az e rendelettel létrehozott mentességet az olyan kutatás-fejlesztési megállapodásokra kell korlátozni, amelyek az adott termékek vagy technológiák jelentős részére vonatkozóan nem teszik lehetővé a vállalkozások számára a verseny megszüntetését. A csoportmentességből ki kell zárni az olyan versenytársak közötti megállapodásokat, amelyeknek a kutatás-fejlesztés eredményei révén továbbfejleszthető, helyettesíthető vagy felváltható termékekből, illetve technológiákból álló együttes piaci részesedése a megállapodás megkötése idején meghalad egy bizonyos szintet.
- (17) Az e rendelettel létrehozott mentességet továbbá az olyan kutatás-fejlesztési megállapodásokra kell korlátozni, amelyek nem teszik lehetővé a vállalkozások számára az innováció terén folytatott verseny megszüntetését, többek között új termékek vagy technológiák kifejlesztésére vonatkozóan. A kutatás-fejlesztési megállapodásokat ki kell zárni a csoportmentesség hatálya alól, amennyiben a kutatás-fejlesztési megállapodásban részes felek K+F erőfeszítéseinek felül és azokkal összehasonlíthatóan háromnál kevesebb versengő K+F erőfeszítés maradna.
- (18) Mindazonáltal nem vélelmezhető, hogy a kutatás-fejlesztési megállapodások a Szerződés 101. cikke (1) bekezdésének hatálya alá esnek, vagy nem felelnek meg a Szerződés 101. cikkének (3) bekezdésében foglalt feltételeknek, amennyiben az e rendeletben megállapított piaci részesedési küszöböt túllépik, vagy az e rendeletben foglalt bármely más feltétel nem teljesül. Ilyen esetben el kell végezni a kutatás-fejlesztési megállapodásnak a Szerződés 101. cikke szerinti egyedi értékelését.

- (19) Annak érdekében, hogy az eredmények közös hasznosítása folyamán biztosított legyen a tényleges verseny fenntartása, rendelkezni kell a csoportmentesség alkalmazásának megszüntetéséről abban az esetben, ha a feleknek a közös vagy fizetett kutatás-fejlesztés eredményeként előállított termékekből vagy technológiákból álló együttes piaci részesedése meghalad egy bizonyos szintet. A mentességet a közös hasznosítás kezdetétől bizonyos ideig a felek piaci részesedésétől függetlenül változatlanul alkalmazni kell mindaddig, amíg a felek piaci részesedése – különösen egy teljesen új termék bevezetését követően – stabilizálódik, és annak érdekében, hogy a befektetések megtérülésére egy minimális időtartam biztosított legyen.
- (20) Ez a rendelet nem mentesítheti az olyan korlátozásokat tartalmazó megállapodásokat, amelyek nem nélkülözhetetlenek valamely kutatás-fejlesztési megállapodás eredményeként jelentkező kedvező hatások kiváltásához. Főszabály szerint a felek piaci részesedésétől függetlenül ki kell zárni az e rendelettel létrehozott mentesség kedvezményének köréből egyes olyan súlyos versenykorlátozásokat tartalmazó megállapodásokat, mint a felek azon szabadságának korlátozása, hogy a megállapodáshoz nem kapcsolódó területen kutatás-fejlesztést folytassanak, a harmadik felek tekintetében alkalmazott árak rögzítése, a termelés vagy értékesítés korlátozása, továbbá a szerződés szerinti termékek vagy technológiák más felek számára fenntartott területeken vagy vevőknek történő tényleges passzív értékesítésének korlátozása. Ebben az összefüggésben a felhasználási területre vonatkozó megkötések nem minősülnek sem a termelés vagy értékesítés korlátozásának, sem területi vagy vevőköri korlátozásnak.
- (21) A piaci részesedési küszöb, egyes megállapodások kizárása az e rendelet által biztosított mentességből és az e rendeletben előírt feltételek általában biztosítják azt, hogy azok a megállapodások, amelyekre a csoportmentesség alkalmazható, ne nyújtsanak lehetőséget a feleknek arra, hogy a versenyt az adott termékek, illetve technológiák jelentős része tekintetében megszüntessék.
- (22) Nem zárható ki, hogy versenyellenes kizárási hatások keletkezhetnek abban az esetben, ha az egyik fél azonos szerződés szerinti termék vagy technológia vonatkozásában több, versenytársak által végrehajtott kutatás-fejlesztési projektet finanszíroz, különösen akkor, ha kizárólagos jogot szerez az eredmények harmadik felek tekintetében történő hasznosítására. Ezért az e rendelet által biztosított kedvezményt csak akkor helyénvaló megadni az ilyen fizetett kutatás-fejlesztési megállapodásokra, ha e kapcsolódó megállapodásokban részt vevő összes fél, azaz a finanszírozó fél és a kutatás-fejlesztést végző felek együttes piaci részesedése nem haladja meg a 25 %-ot.
- (23) Az e rendelet által biztosított kedvezmény a Szerződés 81. és 82. cikkében meghatározott versenyszabályok végrehajtásáról szóló, 2002. december 16-i 1/2003/EK rendelet³ 29. cikke alapján visszavonható.
- (24) Mivel a kutatási és fejlesztési megállapodások gyakran hosszú távra szólnak, különösen akkor, ha az együttműködés az eredmények hasznosítására is kiterjed, e rendelet időbeli hatályát 12 évben kell megállapítani,

³

HL L 1., 2003.1.4., 1. o.

I. CÍM

FOGALOMMEGHATÁROZÁSOK

1. cikk – Fogalommeghatározások

1. E rendelet alkalmazásában:

1. „kutatás-fejlesztési megállapodás”: két vagy több fél között megkötött olyan megállapodás, amelynek részes felei a következők feltételeiről állapodnak meg:
 - a) a szerződés szerinti termékre vagy technológiára vonatkozó közös kutatás-fejlesztés, amely
 - i. kizárja az adott kutatás-fejlesztés eredményeinek közös hasznosítását, vagy
 - ii. magában foglalja az adott kutatás-fejlesztés eredményeinek közös hasznosítását; vagy
 - b) a szerződés szerinti termékre vagy technológiára vonatkozó fizetett kutatás-fejlesztés, amely
 - i. kizárja az adott kutatás-fejlesztés eredményeinek közös hasznosítását, vagy
 - ii. magában foglalja az adott kutatás-fejlesztés eredményeinek közös hasznosítását; vagy
 - c) az ugyanazon felek közötti, az (1) bekezdés a) pontjának hatálya alá tartozó korábbi megállapodás alapján végzett, szerződés szerinti termékre vagy eljárásra vonatkozó kutatás-fejlesztés eredményeinek közös hasznosítása; vagy
 - d) az ugyanazon felek közötti, az (1) bekezdés b) pontjának hatálya alá tartozó korábbi megállapodás alapján végzett, szerződés szerinti termékre vagy eljárásra vonatkozó kutatás-fejlesztés eredményeinek közös hasznosítása;
2. „megállapodás”: megállapodás, vállalkozások társulásainak döntése vagy összehangolt magatartás;
3. „kutatás-fejlesztés (K+F)”: a meglévő vagy új termékre, technológiára vagy eljárásra vonatkozó know-how megszerzésére, elméleti elemzés, megfigyelés, kísérlet végzésére – beleértve a kísérleti gyártást és a termék vagy eljárás műszaki vizsgálatát –, a szükséges gépek és berendezések létrehozására, valamint a kutatás eredményének hasznosítása érdekében szellemi tulajdonjogok megszerzésére irányuló tevékenységek;
4. „termék”: áru vagy szolgáltatás, beleértve a közbenső termékeket vagy részszolgáltatásokat, valamint a végtermékeket vagy végső szolgáltatásokat;
5. „szerződés szerinti technológia”: a közös vagy fizetett kutatás-fejlesztés eredményeként kidolgozott technológia vagy eljárás. Ide értendők a K+F

pólusok révén kidolgozott technológiák vagy eljárások, valamint az új technológiák vagy eljárások;

6. „szerződés szerinti termék”: a közös vagy fizetett kutatás-fejlesztés eredményeként létrejött, illetve a szerződés szerinti technológia alkalmazásával kidolgozott, gyártott vagy létrehozott termék. Ide értendők a K+F pólusok révén létrejött termékek, valamint az új termékek;
7. „új termék vagy technológia”: olyan termék, technológia vagy eljárás, amely az (1) bekezdés a) vagy b) pontjának hatálya alá tartozó kutatás-fejlesztési megállapodás megkötésének időpontjában még nem létezik, és amely megjelenése esetén saját új piacot hoz létre, nem pedig egy már meglévő terméket, technológiát vagy eljárást fejleszt tovább, helyettesít vagy vált fel;
8. „K+F pólus”: elsősorban egy adott célra vagy célkitűzésre irányuló K+F erőfeszítés. A K+F pólus konkrét céljaként vagy célkitűzéseként még nem határozható meg egy adott termék vagy technológia, illetve az nem foglalhat magában egy konkrét piacon bevezetendő adott terméknél vagy technológiánál lényegesen szélesebb célt;
9. „eredmények hasznosítása”: a szerződés szerinti termékek előállítása vagy forgalmazása, a szerződés szerinti technológia alkalmazása, valamint az ezekhez szükséges szellemi tulajdon-jogok átruházása, e jogok hasznosítására licencia adása, valamint know-how közlése;
10. „szellemi tulajdon-jogok”: iparjogvédelmi jogok, különösen szabadalmak és védjegyek; valamint a szerzői és szomszédos jogok;
11. „know-how”: olyan, tapasztalatból és kísérletezésből származó gyakorlati ismeretek, amelyek
 - a) „titkosak”, azaz nem közismertek vagy nehezen hozzáférhetők;
 - b) „lényegesek”, azaz a szerződés szerinti termékek előállításához vagy a szerződés szerinti technológiák alkalmazásához fontosak és hasznosak; valamint
 - c) „azonosítottak”, azaz kellően átfogó módon leírtak ahhoz, hogy megállapítható legyen, hogy a know-how megfelel a titkosság és a lényegesség követelményének;
12. „közös”: a kutatás-fejlesztési megállapodás alapján végzett tevékenység vonatkozásában akkor használható kifejezés, ha az adott tevékenységet:
 - a) közös munkacsoport, szervezet vagy vállalkozás végzi;
 - b) a felek által közösen megbízott harmadik személy végzi; vagy
 - c) a felek a kutatás-fejlesztés, illetve a hasznosítás vonatkozásában történő szakosítás alapján egymás között megosztva végzik;
13. „szakosítás a kutatás-fejlesztés vonatkozásában”: minden egyes fél részt vesz a kutatás-fejlesztési megállapodásban szereplő kutatás-fejlesztésben, és a kutatás-fejlesztési munkát megosztják egymás között az általuk legcélszerűbbnek tartott módon; ez nem foglalja magában a fizetett kutatás-fejlesztést;
14. „szakosítás a hasznosítás vonatkozásában”: a felek az eredmények hasznosítása tekintetében elkülönült feladatokat (például gyártás vagy forgalmazás)

osztanak fel egymás között, vagy korlátozásokat írnak elő egymással szemben, például egy bizonyos földrajzi terület, vevőkör vagy felhasználási terület vonatkozásában; ide sorolható az a helyzet is, amikor csupán egy fél állítja elő és forgalmazza a szerződés szerinti termékeket a többi fél által biztosított kizárólagos hasznosítási engedély alapján;

15. „fizetett kutatás-fejlesztés”: az egyik fél által végzett és egy finanszírozó fél által finanszírozott kutatás-fejlesztés;
16. „finanszírozó fél”: a fizetett kutatás-fejlesztést finanszírozó, de maga semmilyen kutatás-fejlesztési tevékenységet nem végző fél;
17. „meglévő termékért és/vagy technológiáért versengő vállalkozás”: tényleges vagy potenciális versenytárs:
 - a) „tényleges versenytárs”: olyan vállalkozás, amely a szerződés szerinti termék vagy technológia által az érintett földrajzi piacon továbbfejleszthető, helyettesíthető vagy felváltható meglévő terméket, technológiát vagy eljárást kínál;
 - b) „potenciális versenytárs”: olyan vállalkozás, amelyről reálisan – tehát nem pusztán elméleti lehetőségként – feltételezhető, hogy a kutatás-fejlesztési megállapodás hiányában legfeljebb három éven belül vállalná az olyan termék, technológia vagy eljárás kínálatához szükséges többletberuházásokat vagy költségeket, amely a szerződés szerinti termékkel vagy technológiával továbbfejleszthető, helyettesíthető vagy felváltható az érintett földrajzi piacon;
18. „az innováció terén versengő vállalkozás”: olyan vállalkozás, amely nem versenyez egy meglévő termékért és/vagy technológiáért, és amely függetlenül részt vesz, vagy kutatás-fejlesztési megállapodás hiányában képes és hajlandó lenne függetlenül részt venni olyan K+F erőfeszítésekben, amelyek a következőkre irányulnak:
 - a) a kutatás-fejlesztési megállapodás hatálya alá tartozó termékekkel és/vagy technológiákkal azonos vagy valószínűleg helyettesíthető új termékek és/vagy technológiák kutatása és fejlesztése; vagy
 - b) olyan K+F pólusok, amelyek lényegében ugyanazt a célt vagy célkitűzést követik, mint amelyekre a kutatás-fejlesztési megállapodás vonatkozik;
19. „versengő K+F erőfeszítés”: olyan K+F erőfeszítés, amelyben egy harmadik fél egyedül vagy más harmadik felekkel együttműködve vesz részt, vagy amelyben egy harmadik fél képes és hajlandó függetlenül részt venni, és amely a következőkre vonatkozik:
 - a) a kutatás-fejlesztési megállapodás hatálya alá tartozó termékekkel és/vagy technológiákkal azonos vagy valószínűleg helyettesíthető új termékek és/vagy technológiák kutatása és fejlesztése; vagy
 - b) olyan K+F pólusok, amelyek lényegében ugyanazt a célt vagy célkitűzést követik, mint amelyekre a kutatás-fejlesztési megállapodás vonatkozik;

E harmadik feleknek függetlennek kell lenniük a kutatás-fejlesztési megállapodás feleitől.

20. „nem versengő vállalkozás”: olyan vállalkozás, amely nem egy meglévő termékért és/vagy technológiáért versengő vállalkozás, és nem is az innováció terén versengő vállalkozás;
 21. „érintett termékpiac”: a szerződés szerinti termékekkel továbbfejleszthető, helyettesíthető vagy felváltható termékek érintett piaca;
 22. „érintett technológiapiac”: a szerződés szerinti technológiákkal továbbfejleszthető, helyettesíthető vagy felváltható technológiák vagy eljárások érintett piaca;
 23. „aktív értékesítés”: az értékesítés minden formája, a passzív értékesítés kivételével;
 24. „passzív értékesítés”: nem az eladó által kezdeményezett egyéni vevői kérés nyomán történő értékesítés, ideértve a termékeknek a vevő(k)höz történő szállítását is, anélkül, hogy az értékesítést az adott vevő, vevőcsoport vagy terület aktív megkeresésével kezdeményezték volna; a passzív értékesítés magában foglalja a magán- vagy közbeszerzési eljárásokban való részvételből eredő értékesítéseket.
2. E rendelet alkalmazásában a „vállalkozás” és „fél” fogalma magában foglalja a vonatkozó kapcsolt vállalkozásokat.
- „Kapcsolt vállalkozások”:
- a) olyan vállalkozások, amelyekben a kutatás-fejlesztési megállapodásban részes egyik fél közvetve vagy közvetlenül:
 - i. a szavazati jogok több mint fele gyakorlásának jogával rendelkezik;
 - ii. jogosult a felügyelő testület, az ügyvezető testület vagy a vállalkozást jogszerűen képviselő testületek tagjai több mint felének kinevezésére; vagy
 - iii. jogosult a vállalkozás ügyeinek irányítására;
 - b) olyan vállalkozások, amelyek a kutatás-fejlesztési megállapodásban részes valamely fél vonatkozásában közvetve vagy közvetlenül rendelkeznek az a) pontban felsorolt jogokkal vagy felhatalmazással;
 - c) olyan vállalkozások, amelyek tekintetében a b) pontban említett vállalkozás közvetve vagy közvetlenül az a) pontban felsorolt jogokkal vagy felhatalmazással rendelkezik;
 - d) olyan vállalkozások, amelyek tekintetében a kutatás-fejlesztési megállapodásban részes valamely fél az a), b) vagy c) pontban említett vállalkozások egyikével vagy közülük többel, illetve amelyek tekintetében az utóbbi vállalkozások közül kettő vagy több, együttesen rendelkezik az a) pontban felsorolt jogokkal vagy felhatalmazással;
 - e) olyan vállalkozások, amelyekben az a) pontban felsorolt jogokkal, illetve felhatalmazással együttesen rendelkeznek a következők:
 - i. a kutatás-fejlesztési megállapodásban részes felek vagy azoknak az a)–d) pontban említett kapcsolt vállalkozásai; vagy
 - ii. a kutatás-fejlesztési megállapodásban részes egy vagy több fél vagy azoknak az a)–d) pontban említett egy vagy több kapcsolt vállalkozása és egy vagy több harmadik fél.

II. CÍM

MENTESSÉG

2. cikk – Mentesség

- (1) A Szerződés 101. cikkének (3) bekezdése alapján és e rendelet rendelkezéseire is figyelemmel a Szerződés 101. cikkének (1) bekezdése nem alkalmazandó a kutatás-fejlesztési megállapodásokra.
- (2) Az (1) bekezdésben foglalt mentesség annyiban alkalmazandó, amennyiben a kutatás-fejlesztési megállapodások a Szerződés 101. cikke (1) bekezdésének hatálya alá tartozó versenykorlátozásokat tartalmaznak.
- (3) Az (1) bekezdésben foglalt mentességet azokra a kutatás-fejlesztési megállapodásokra is alkalmazni kell, amelyek a szellemi tulajdon-jogoknak egy vagy több fél részére vagy a felek által a közös vagy fizetett kutatás-fejlesztés vagy közös hasznosítás céljából létrehozott jogalany részére történő átruházására vagy licenciába adására vonatkozó rendelkezéseket tartalmaznak, feltéve, hogy ezek a rendelkezések:
 - a) nem képezik az ilyen megállapodások elsődleges tárgyát; valamint
 - b) közvetlenül kapcsolódnak az ilyen megállapodások végrehajtásához, és szükségesek ahhoz.

III. CÍM

A MENTESSÉG FELTÉTELEI

3. cikk – Hozzáférés a végeredményekhez

- (1) A kutatás-fejlesztési megállapodásnak elő kell írnia, hogy valamennyi fél számára teljes körű hozzáférést kell biztosítani a közös vagy fizetett kutatás-fejlesztés végeredményeihez, további kutatás-fejlesztés és hasznosítás céljából.
 - a) Az (1) bekezdésben említett hozzáférés magában foglalja az ebből eredő szellemi tulajdon-jogokat és know-how-t.
 - b) Az (1) bekezdésben előírt hozzáférést meg kell adni, amint a kutatás-fejlesztés eredményei rendelkezésre állnak.
- (2) A kutatás-fejlesztési megállapodás előírhatja azt, hogy a felek az eredményekhez további kutatás-fejlesztés vagy hasznosítás céljából való hozzáférés biztosításáért ellentételezést nyújtanak egymásnak, ám az ellentételezés mértéke nem lehet olyan magas, hogy az ténylegesen megakadályozza a hozzáférést.
- (3) Az olyan kutatóintézetek, tudományos testületek és vállalkozások, amelyek kereskedelmi szolgáltatásként végeznek kutatás-fejlesztést anélkül, hogy általában részt vennének az eredmények hasznosításában, vállalhatják azt, hogy az eredményeket kizárólag további kutatás céljára használják fel.
- (4) Ha a felek e rendeletnek megfelelően korlátozzák a hasznosításhoz fűződő jogaikat és különösen akkor, ha a hasznosítás vonatkozásában szakosodnak, az

eredményekhez hasznosítás céljából történő hozzáférés ennek megfelelően korlátozható.

4. cikk – Hozzáférés a már meglévő know-how-hoz

- (1) Azoknak a kutatás-fejlesztési megállapodásoknak, amelyek kizárják a közös vagy fizetett kutatás-fejlesztés eredményeinek közös hasznosítását, elő kell írniuk, hogy valamennyi félnek hozzáférést kell biztosítani a többi fél már meglévő saját know-how-jához, amennyiben e know-how nélkülözhetetlen ahhoz, hogy e felek az eredményeket hasznosíthassák.
- (2) Azok a kutatás-fejlesztési megállapodások, amelyek kizárják a közös vagy fizetett kutatás-fejlesztés eredményeinek közös hasznosítását, előírhatják, hogy a felek ellentételezést nyújtanak egymásnak a már meglévő know-how-jukhoz való hozzáférésért. Ez az ellentételezés nem lehet olyan magas, hogy ténylegesen megakadályozza a hozzáférést.

5. cikk – Közös hasznosítás

- (1) A közös hasznosítás csak olyan eredményekre vonatkozhat, amelyek:
 - a) nélkülözhetetlenek a szerződés szerinti termékek előállításához vagy a szerződés szerinti technológiák alkalmazásához; valamint
 - b) szellemi tulajdon-jogok oltalma alatt állnak, vagy know-how-nak minősülnek.
- (2) A hasznosítás vonatkozásában a szerződés szerinti termékek szakosítás alapján történő előállításával megbízott feleket kötelezni kell arra, hogy teljesítsék a szerződés szerinti termékekre a többi fél által leadott megrendeléseket, kivéve, ha:
 - a) a kutatás-fejlesztési megállapodás rendelkezik a közös csoport, szervezet vagy vállalkozás vagy a felek által közösen megbízott harmadik fél általi közös forgalmazásról is; vagy
 - b) a felek megállapodtak abban, hogy a szerződés szerinti termékeket kizárólag az azokat előállító fél forgalmazhatja.

6. cikk – Küszöbértékek, piaci részesedések és a mentesség időtartama

- (1) Amennyiben a kutatás-fejlesztési megállapodás részes felei nem versengő vállalkozások, a 2. cikkben megállapított mentesség a piaci részesedéstől függetlenül a kutatás-fejlesztés időtartamára szól.
- (2) Amennyiben a kutatás-fejlesztési megállapodás részes felei közül kettő vagy több, meglévő termékért és/vagy technológiáért versengő vállalkozás, a 2. cikkben megállapított mentességet a kutatás-fejlesztés időtartamára kell alkalmazni akkor, ha a kutatás-fejlesztési megállapodás megkötésének időpontjában:
 - a) az 1. cikk (1) bekezdése 1. pontjának a) alpontjában, illetve 1. pontjának c) alpontjában meghatározott közös kutatás-fejlesztést magában foglaló kutatás-fejlesztési megállapodásban részes felek együttes piaci részesedése nem haladja meg a 25 %-ot az érintett termék- és technológiai piacokon; vagy
 - b) az 1. cikk (1) bekezdése 1. pontjának b) alpontjában, illetve 1. pontjának d) alpontjában meghatározott, fizetett kutatás-fejlesztést magában foglaló kutatás-fejlesztési megállapodások esetében a finanszírozó fél és mindazon felek

együttes piaci részesedése, amelyekkel a finanszírozó fél azonos szerződés szerinti termékek vagy technológiák vonatkozásában kutatás-fejlesztési megállapodást kötött, nem haladja meg a 25 %-ot az érintett termék- és technológiapiacokon.

- (3) Amennyiben a kutatás-fejlesztési megállapodásban részes felek közül kettő vagy több az innováció terén versengő vállalkozás, a 2. cikkben meghatározott mentességet a kutatás-fejlesztés időtartamára kell alkalmazni, ha a kutatás-fejlesztési megállapodás megkötésének időpontjában a kutatás-fejlesztési megállapodásban részes felek K+F erőfeszítésein felül három vagy több versengő K+F erőfeszítés van jelen.
- (4) Az olyan kutatás-fejlesztési megállapodások esetében, ahol az eredményeket közösen hasznosítják, a 2. cikkben előírt mentesség a szerződés szerinti termékeknek vagy technológiáknak a belső piacon történő első forgalomba hozatalától számított hét évig továbbra is alkalmazandó, amennyiben az (1), (2) vagy (3) bekezdésben előírt feltételek teljesülnek az 1. cikk (1) bekezdése 1. pontjának a) vagy b) alpontja alá tartozó megállapodás megkötésének időpontjában. Ahhoz, hogy az 1. cikk (1) bekezdése 1. pontjának c) vagy d) alpontja alá tartozó megállapodás ilyen folytatólagos mentességben részesüljön, az (1), (2) vagy (3) bekezdésben előírt feltételeknek teljesülniük kell az 1. cikk (1) bekezdése 1. pontjának a) vagy b) alpontja szerinti korábbi megállapodás megkötésének időpontjában.
- (5) A (4) bekezdésben említett hétéves időszak lejártá után a 2. cikk szerinti mentességet továbbra is alkalmazni mindaddig, amíg a kutatás-fejlesztési megállapodás részes feleinek együttes piaci részesedése nem haladja meg a 25 %-ot azokon a piacokon, amelyekhez a szerződés szerinti termékek vagy technológiák tartoznak. Amennyiben a hétéves időszak lejártá után a piaci részesedés e piacok egyikén 25 % fölé emelkedik, a 2. cikk szerinti mentességet a 25 %-os piaci részesedési küszöbérték első alkalommal történő átlépésének éve utáni két egymást követő naptári évben továbbra is alkalmazni kell.

7. cikk – A küszöbértékek alkalmazása

- (1) A 6. cikk (2) és (5) bekezdésében előírt piaci részesedési küszöbértékek alkalmazása tekintetében a következő szabályokat kell alkalmazni:
 - a) A piaci részesedést a piaci eladási érték alapján kell kiszámítani; ha a piaci eladási értékről nem áll rendelkezésre adat, a felek piaci részesedésének megállapításához más megbízható piaci információ – így például a piaci eladás volumenén, a kutatás-fejlesztésre fordított kiadásokon vagy a kutatás-fejlesztési képességeken – alapuló becsléseket lehet igénybe venni;
 - b) A piaci részesedést az előző naptári évre vonatkozó adatok alapján kell kiszámítani; vagy ha az előző naptári év nem reprezentatív a felek érintett piac(ok)on fennálló helyzete tekintetében, a piaci részesedést a felek előző három naptári évre vonatkozó piaci részesedésének átlagaként kell kiszámítani;
 - c) Az 1. cikk (2) bekezdésének e) pontjában említett vállalkozások piaci részesedését a 1. cikk (2) bekezdésének a) pontjában felsorolt joggal vagy felhatalmazással rendelkező valamennyi vállalkozás között egyenlő arányban kell megosztani.
- (2) A 6. cikk (3) bekezdésében előírt küszöbérték alkalmazása céljából a versengő K+F erőfeszítések összehasonlíthatóságát olyan elemekre vonatkozó megbízható

információk alapján kell értékelni, mint i. a K+F erőfeszítések mérete, szakasza és időzítése, ii. a harmadik felek pénzügyi és emberi erőforrásai (és ezekhez való hozzáférése), továbbá szellemi tulajdonuk, know-how-juk vagy egyéb speciális eszközeik és korábbi K+F erőfeszítéseik, valamint iii. a harmadik felek azon képessége és annak valószínűsége, hogy K+F erőfeszítéseik lehetséges eredményeit közvetlenül vagy közvetve a belső piacon hasznosítsák.

IV. CÍM

KÜLÖNÖSEN SÚLYOS KORLÁTOZÁSOK ÉS NEM MENTESÜLŐ KORLÁTOZÁSOK

8. cikk – Különösen súlyos korlátozások

A 2. cikkben megállapított mentesség nem alkalmazható azokra a kutatás-fejlesztési megállapodásokra, amelyek tárgya közvetve vagy közvetlenül, önmagukban vagy a felek ellenőrzése alá tartozó egyéb tényezőkkel együttesen, a következő korlátozások bármelyike:

- (1) A felek szabadságának korlátozása abban, hogy önállóan vagy harmadik felekkel együttműködve kutatás-fejlesztést végezzenek
 - a) a kutatás-fejlesztési megállapodás tárgyához nem kapcsolódó területen; vagy
 - b) azon a területen, amelyre a kutatás-fejlesztési megállapodás vonatkozik, vagy egy kapcsolódó területen, a közös kutatás-fejlesztés vagy fizetett kutatás-fejlesztés befejezése után.
- (2) A termelés vagy értékesítés korlátozása, a következők kivételével:
 - a) termelési célok kitűzése abban az esetben, ha az eredmények közös hasznosítása magában foglalja a szerződés szerinti termékek közös előállítását;
 - b) értékesítési célok kitűzése, amennyiben az eredmények közös hasznosítása:
 - i. magában foglalja a szerződés szerinti termékek közös forgalmazását vagy a szerződés szerinti technológiák közös licenciába adását, valamint
 - ii. közös csapat, szervezet vagy vállalkozás által történik, vagy azt a felek által közösen megbízott harmadik személy végzi;
 - c) hasznosítás vonatkozásában történő, szakosításnak minősülő gyakorlatok; valamint
 - d) a felek szabadságának korlátozása abban, hogy a szerződés szerinti termékekkel vagy technológiákkal versengő termékeket, technológiákat vagy eljárásokat hozzanak létre, értékesítsenek, ruházzanak át vagy adjanak licenciába az eredmények közös hasznosítására a felek által megállapított időtartamon belül.
- (3) Az árak rögzítése a szerződés szerinti termék értékesítésekor vagy a szerződés szerinti technológiák harmadik felek részére történő licenciába adásakor, az alábbiak kivételével:
 - a) a közvetlen ügyfeleknek felszámított árak rögzítése vagy a közvetlen hasznosításba vevőknek felszámított licencdíjak rögzítése, amennyiben az eredmények közös hasznosítása

- i. magában foglalja a szerződés szerinti termékek közös forgalmazását vagy a szerződés szerinti technológiák közös licenciába adását, valamint
 - ii. közös csapat, szervezet vagy vállalkozás által történik, vagy azt a felek által közösen megbízott harmadik személy végzi.
- (4) A terület vagy a vevők korlátozása, amelyen, illetve akiknek a felek passzívan értékesíthetik a szerződés szerinti termékeket, vagy licenciába adhatják a szerződés szerinti technológiákat, az eredményekre vonatkozó licencia másik félnek történő kizárólagos átengedését meghatározó követelmény kivételével.
- (5) A szerződés szerinti termékek vagy technológiák aktív értékesítésének tilalma vagy korlátozása olyan területeken vagy olyan vevők felé, amelyeket vagy akiket nem rendeltek hozzá kizárólagosan valamelyik félhez hasznosítás vonatkozásában történő szakosítás keretében.
- (6) Az a követelmény, hogy meg kell tagadni a felek saját területén lévő, illetve hasznosítás vonatkozásában történő szakosítás alapján a felek között bármely más formában megosztott azon vevők igényeinek kielégítését, amelyek a szerződés szerinti termékeket a belső piacon belül más területeken forgalmazzák.
- (7) Az a követelmény, hogy meg kell nehezíteni a felhasználók és viszonteladók számára a belső piacon belül a szerződés szerinti termékek más viszonteladóktól történő beszerzését.

9. cikk – Nem mentesülő korlátozások

- (1) A 2. cikk szerinti mentességet nem lehet alkalmazni a kutatás-fejlesztési megállapodásokban szereplő következő kötelezettségekre:
- a) Az alábbiak megtámadásának tilalmára vonatkozó kötelezettség:
 - i. a kutatás-fejlesztés befejezését követően a következő szellemi tulajdon-jogok érvényessége:
 - (1) amelyekkel a felek a belső piacon rendelkeznek, és
 - (2) amelyek a kutatás-fejlesztéshez kapcsolódnak; vagy
 - ii. A kutatás-fejlesztési megállapodás lejártát követően a következő szellemi tulajdon-jogok érvényessége:
 - (1) amelyekkel a felek a belső piacon rendelkeznek, és
 - (2) amelyek a kutatás-fejlesztés eredményeinek védelmét szolgálják.

Ez nem érinti a kutatás-fejlesztési megállapodás felmondásának lehetőségét abban az esetben, ha valamelyik fél megtámadja az i. és ii. pontban említett szellemi tulajdon-jogok érvényességét;
 - b) Az a kötelezettség, miszerint a szerződés szerinti termékek előállítására, illetve a szerződés szerinti technológiák alkalmazására vonatkozóan harmadik feleknek nem adható licencia, kivéve, ha a megállapodás a közös vagy fizetett kutatás-fejlesztés eredményeinek a felek legalább egyike által történő hasznosításáról rendelkezik, és ilyen hasznosításra a belső piacon harmadik felek tekintetében sor kerül.
- (2) Amennyiben a kutatás-fejlesztési megállapodás magában foglalja az e cikkben felsorolt, nem mentesülő korlátozások valamelyikét, a 2. cikkben biztosított

mentesség továbbra is alkalmazandó, ha a nem mentesülő korlátozások elválaszthatók a kutatás-fejlesztési megállapodás fennmaradó részétől, és amennyiben e rendelet többi feltétele teljesül.

V. CÍM

VISSZAVONÁSI ELJÁRÁS

10. cikk – Az Európai Bizottság általi visszavonás egyedi esetekben

- (1) A Bizottság az 1/2003/EK tanácsi rendelet 29. cikke (1) bekezdésének megfelelően visszavonhatja az e rendelet által nyújtott kedvezményt, amennyiben egy egyedi esetben megállapítja, hogy az e rendelet szerinti mentesség hatálya alá tartozó kutatás-fejlesztési megállapodás mégis olyan hatással jár, amely összeegyeztethetetlen a Szerződés 101. cikkének (3) bekezdésével.
- (2) Az e rendelet által biztosított kedvezmény az 1/2003/EK rendelet 29. cikkének (1) bekezdése értelmében visszavonható különösen akkor, ha:
 - a) a kutatás-fejlesztési megállapodás jelentősen korlátozza harmadik felek mozgásterét arra, hogy a szerződés szerinti termékeket vagy technológiákat érintő terület(ek)en kutatás-fejlesztési tevékenységet végezzenek;
 - b) a kutatás-fejlesztési megállapodás jelentősen korlátozza harmadik felek hozzáférését a szerződés szerinti termékek vagy technológiák piacához;
 - c) a felek a közös vagy fizetett kutatás-fejlesztés eredményeit semmilyen objektív indok nélkül nem hasznosítják harmadik felek tekintetében;
 - d) a szerződés szerinti termékek vagy technológiák nincsenek tényleges versenyhelyzetben a belső piac egészén vagy annak jelentős részén olyan termékekkel, amelyeket a felhasználók a jellemzőikre, árukra és rendeltetésükre tekintettel azokkal egyenértékűnek tartanak.

11. cikk – Tagállami versenyhatóság általi visszavonás egyedi esetekben

- (1) Valamely tagállam versenyhatósága az 1/2003/EK rendelet 29. cikkének (2) bekezdése szerint visszavonhatja az e rendelet által nyújtott kedvezményeket az adott tagállam területe vagy annak egy része tekintetében, amennyiben úgy ítéli meg, hogy egyedi esetben az e rendelet szerinti mentesség hatálya alá tartozó kutatás-fejlesztési megállapodás olyan hatással jár az érintett tagállam területén vagy annak az elkülönült földrajzi piac minden jellemzőjével rendelkező részén, amely összeegyeztethetetlen a Szerződés 101. cikkének (3) bekezdésével.
- (2) Az e rendelet által biztosított kedvezményt valamely tagállam versenyhatósága visszavonhatja az 1/2003/EK rendelet 29. cikkének (2) bekezdése alapján, különösen az e rendelet 10. cikke (2) bekezdésének a)–d) pontjában meghatározott körülmények bármelyikének fennállása esetén.

VI. CÍM

ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK

12. cikk – Átmeneti időszak

- (1) Az innováció terén versengő vállalkozások közötti kutatás-fejlesztési megállapodásokra vonatkozó, a (2) bekezdésben meghatározott különös átmeneti rendelkezés sérelme nélkül, a Szerződés 101. cikkének (1) bekezdésében megállapított tilalom nem alkalmazható a 2023. január 1. és 2024. december 31. közötti időszakban azokra a megállapodásokra, amelyek 2022. december 31-én már hatályban voltak, és amelyek nem tesznek ugyan eleget a mentesség e rendeletben meghatározott feltételeinek, de megfelelnek az 1217/2010/EK rendeletben meghatározott feltételeknek.
- (2) Az innováció terén versengő vállalkozások közötti kutatás-fejlesztési megállapodások esetében az 1. cikk (1) bekezdésének 18. pontja és a 6. cikk (3) bekezdése csak azokra a megállapodásokra alkalmazandó, amelyek 2022. december 31. után lépnek hatályba.

13. cikk – Időbeli hatály

- (1) Ez a rendelet 2023. január 1-jén lép hatályba.
- (2) Ez a rendelet 2034. december 31-én veszti hatályát.

Ez a rendelet teljes egészében kötelező és közvetlenül alkalmazandó valamennyi tagállamban.

Kelt Brüsszelben, -án/-én.

*a Bizottság részéről
az elnök
Ursula von der Leyen*